

**Verkenning functie Winkelbediende
B48**

Instituut Asbestslachtoffers

Referentie: 2108.041 Notitie
Datum: 23 augustus 2021
Auteur: Ir T. Onos RAH (certificaatnummer 35537)
2^e Lezing: Ir M. Droog RAH (certificaatnummer 63967)

Notitie Verkenning toevoegen functie B48 Winkelbediende

Aanleiding

Bij bemiddelingstrajecten of juridische trajecten maakt het Instituut Asbestslachtoffers gebruik van het document *Protocollen asbestziekten: maligne mesothelioom* dat de Gezondheidsraad heeft opgesteld (Gezondheidsraad. Commissie Asbestprotocollen, 1998).

De Gezondheidsraad heeft in dit document een lijst opgesteld van beroepen waarvan vast staat dat zij blootgesteld zijn geweest aan asbest. Zo staan op deze lijst onder meer de vloerlegger, de scheepsbouwer en de isoleerder.

Inmiddels is van meer beroepen bekend dat er asbestblootstelling is geweest. Deze informatie is door een groep wetenschappers opgenomen op de website asbestkaart.nl. Ook de Asbestkaart wordt gehanteerd bij de bemiddelings- en juridische trajecten.

Recent heeft het Instituut Asbestslachtoffers een analyse gemaakt van haar databestand. Aan de hand daarvan is een lijst gemaakt van enkele veelvoorkomende beroepen in het databestand van het IAS die niet voorkomen in de lijst van de Gezondheidsraad en slechts voor een deel op de asbestkaart. IAS heeft Auxilium HSE gevraagd te onderzoeken wat er bekend is over de blootstelling en of deze beroepen toegevoegd zouden kunnen worden aan de huidige beroepenlijst van de Gezondheidsraad.

Voorliggende notitie is een verkenning die is uitgevoerd voor de functie Winkelbediende.

Winkelbediende

In het bestand van het IAS zijn 56 personen opgenomen die in de AHOPA hebben verklaard dat zij in hun arbeidsverleden hebben gewerkt als winkelbediende en daarbij zeker zijn blootgesteld aan asbest. Deze functie heeft de beroepenclassificatie (conform CBS 1984) B48.

Winkelbediende in bouwmaterialen handel

Op de beroepenlijst van de gezondheidsraad is de code 481 opgenomen met de toevoeging 'winkelbediende in bouwmaterialen handel'. Het is daarbij niet duidelijk of het handelt om groothandels (die alleen aan zakelijke klanten leveren) of ook om bijvoorbeeld doe-het-zelfzaken.

Als de 56 personen uit het databestand bekeken worden, dan is op naam al zichtbaar dat er minimaal 13 personen bij een groothandel in bouwmaterialen werkten en 6 bij een doe-het-zelfzaak. Enkele AHOPA's zijn geopend. De blootstelling werd steeds veroorzaakt door het op maat maken van asbestplaten.

Vloerlegger

De beroepenlijst van de gezondheidsraad noemt functie 952 'vloerlegger'. Op naam is zichtbaar dat in het IAS bestand minimaal 2 interieur- of tapijtwinkels staan. Uit de bijbehorende AHOPA blijkt dat verkopers in de tapijt- of interieurzaak structureel of incidenteel ingezet werden als vloerenlegger. Waarbij het verwijderen van oude asbesthoudende tapijten en het leggen van nieuwe asbesthoudende tapijten deel uitmaakte van hun werk.

Detailhandel

Er zijn enkele AHOBA's geopend van winkelbediendes in detailhandels, zoals een ijssalon, boekhandel, Hema en V&D. In enkele gevallen bleek er geen sprake te zijn van een verkoper of van blootstelling aan asbest (misclassificatie). In andere gevallen hing de asbestblootstelling niet samen met de functie, maar met het pand waarin gewerkt werd:

- Aanwezig bij het aanbrengen van asbesthoudende plafondplaten.
- Asbest op het plafond gespoten, waarbij stof regelmatig naar beneden dwarrelde.
- Aanwezig bij een asbestrenovatie van een pand.

Kaartjesverkoper

Twee personen gaven aan kaartjes verkocht te hebben aan automobilisten die met de pond over wilde varen. Zij werden naar eigen zeggen blootgesteld aan asbestvezels die vrijkwamen uit de asbesthoudende remvoeringen.

Onderwerpen intake

Bij het afnemen van een intake met voormalig winkelbedienden, zouden de volgende onderwerpen/vragen aan bod kunnen komen:

1. Valt men onder een beroep dat al op de lijst van de Gezondheidsraad staat?
 - B481 Winkelbediende in bouwmaterialenhandel
 - B952 Vloerenlegger
2. Werkte men als winkelbediende in een doe-het-zelfzaak? Zo ja, waren er werkzaamheden met asbesthoudende materialen, zoals het op maat maken van platen?
3. Was men werkzaam in een pand waar asbesthoudende materialen zijn verwerkt?

Voorstel voor vervolg

Het ziet er niet naar uit dat de functie winkelbediende samenhangt met asbestblootstelling. Bij specifieke winkelbedienden was dit wel het geval, namelijk bij de bouwmaterialenhandel. Deze staat al in de GR lijst. De GR kan gevraagd worden te specificeren dat het hierbij gaat om groothandels (leverend aan de zakelijke markt) en doe-het-zelfzaken (leverend aan particulieren). Gezien het aantal mensen lijkt het voor de hand liggend om in plaats daarvan dit feit te communiceren aan de huisbezoekers/dossierbehandelaars.

Er zouden nog wat extra AHOBA's geopend kunnen worden die op basis van de naam niet vallen onder bouwmaterialenhandel of doe-het-zelf-zaak. Op basis daarvan kan een lijst gemaakt worden van bijzonderheden voor de huisbezoekers en de dossierbehandelaars. Het gaat dan om feiten die handig zijn om te weten tijdens de intake, dingen die expliciet nagevraagd kunnen worden.

Het is niet direct te verwachten dat een literatuuronderzoek veel aanvullende gegevens zal leveren.